

Terwijl wij nog slapen

Van dezelfde auteur:

Man in het landschap

Studie van de schaduw

De stilte van de wereld na ons

Aanrakingen

Het zingen van de wereld

Alles is hier nog

Marc Tritsmans

Terwijl wij nog slapen

Gedichten

Nieuw Amsterdam

Voor het schrijven van deze bundel ontving de auteur
een werkbeurs van Literatuur Vlaanderen

© Marc Tritsmans 2023
Alle rechten voorbehouden
Omslagontwerp Herman van Bostelen
Foto auteur © Jef Van Eynde
NUR 306
ISBN 978 90 468 3098 7
www.nieuwamsterdam.nl

Alles stroomt

IN GESPREK (MET DRIE GEMZEN)

Mag het wel worden uitgesproken

dat behalve die eerste ontmoeting
met kleindochter, net in de wereld
opgedoken, dit even woordenloze

op vijf meter van elkaar blijven staan
in fel glinsterende sneeuw, het samen
wolkend ademen op het smalste

punt van de bergkam, afgrond zacht
lokkend, trekkend aan beide kanten
onze ogen die elkaar langdurig vinden

zij met hun tegen de zon in oplichtende
dampende vachten, ik in mijn menselijk
onhandig trachten in ijle lucht op te gaan -

mag het dus wel worden gezegd dat dit

met voorsprong het diepste en meest
aangrijpende gesprek was dat ik in zo
lange tijd met deze wereld had gevoerd?

TWEE SCHEPSELS

Hier staan we dan naast elkaar op deze weergaloze zomerdag: twee schepsels die in het ene leven dat ze kregen slechts kunnen doen wat van hen wordt verwacht.

Jij, aan je omtrek te zien meer dan honderd jaar al op deze ene plek verankerd, in het felle zonlicht volop bezig met fotosynthetiseren want dat is wat een zomereik bij uitstek doet.

Ik, altijd naar elders onderweg, de zon die warm maar – anders dan op jouw bladerdek – zinloos schijnt op mijn gelaat. En bij gebrek aan echte productie bezig met filosoferen, wat sommige

mensen helaas niet kunnen laten. Verfrissend is het dat wij dit gesprek hier kunnen aangaan. In dit stille bos leggen we onze niet-omruilbare kaarten naast elkaar op de zachte tafel van aarde.

NADERING

Niet het donkere bos zelf
maar de rand ervan waar
meer licht nog dan schaduw.

Niet de bestemming, het
ter plaatse aankomen, maar
de beweging, de nadering

het kronkelende pad, de
langzame weg ernaartoe.
Het veelbelovende, nog

verborgene. En het daarbij
kunnen laten. Zoals bij een
lichaam niet het raken

grijpen, strelen maar het
van op afstand vermoeden
van het begin van een vage

welving in de plagende
schemer van een net genoeg
openglijdende zomerjurk.

IN AMERIKA

1

Ooit ben ik naar Amerika geweest
maar eigenlijk ben ik nooit helemaal
in Amerika aangekomen want terwijl
we nog maar die eerste bocht maakten

over de kusten van Zeeland, met de Wester-
en de Oosterschelde daar diep onder ons
glinsterend in de zon, al dat vertrouwde
zand en water, bleef de helft van mijn ziel

al haperen aan de vuurtoren van Haamstede.
Met niet meer dan een halve ziel dus aan de
overzijde aanbeland in het machtige gedruis

van de stad die inderdaad nooit slaapt en waarin
al te veel opdringerig naar de hemel reikende
gebouwen mij de ogen slechts deden neerslaan.

2

Zelfs mijn voeten haperden, struikelden omdat ze enkel de kille hardheid voelden van beton en klinkers terwijl aan de overkant van de brede rivier het bos. Het ademde nevel en trok me

naar zich toe. Beloofde een plek van bewaring waar ik stilte en de zware geur van bosgrond en paddenstoelen vermoedde. Maar we konden bij elkander niet komen want ook hier was

het water veel te diep. Waarom begreep en wist ik niet meteen dat op die andere oever de ontbrekende, tragere helft van mijn ziel

ondertussen als vanzelf was aangespoeld en daar nu zonder dit rusteloze lichaam maar wel op blote voeten over de koele huid van aarde liep?

WINTERZONNEWENDE

Terwijl het nacht is en aardedonker en
koud gebeurt het, terwijl wij nog slapen
aarzelt een voor ons onzichtbare zon
gedurende een fractie van een seconde.

En op deze tweeëntwintigste december
van het jaar tweeduizendnegentien om
negentien minuten na vijf in de ochtend
neemt ze pal boven de Steenbokskeerkring

een beslissing want zo kan het niet verder:
bij dit elke dag wat minder hoog boven onze
horizon uitklimmen ziet ze ten slotte zelf hoe
bomen, dieren, mensen het leven langzaam

uit zich voelen wegebben. En daar gaat ze dan
opnieuw en vanaf nu onhoudbaar op haar trage
pad omhoog langs onze hemel waardoor alles
begint te borrelen, te kloppen en te broeien

nog maar even wachten is het tot bladeren,
de glimlach op onze lippen, bloemen en vogels,
deze hele wereld zich in het felste licht, met luid
gejuich weer als een wonder zullen ontvouwen.

DUISTERNIS

Het is toch niet enkel licht waar ik naar verlang:
ook al toont het mij de hele wereld, vaak geeft
het al te veel prijs van mezelf. Wie van ons blijft
soms niet liever onzichtbaar voor andere ogen?

Ook duisternis dus omdat je erin kan verdwijnen
en nog eens met je neus tegen het raam van de
eeuwigheid mag staan zoals hier en nu op deze
besneeuwde bergflank: een maanloze, wolkeloze

mensenloze nacht waarin ijskoude stilte me leeg
schraapt. Kraakhelder verlost sterrenhemel me
van de laatste storende resten van mezelf zodat

nog enkel blijft het ademen van deze aarde terwijl
ze duizelend, maar tezelfdertijd zo zelfbewust dat
wij worden uitgewist, dit eindeloze heelal doorklieft.

ZO EENVOUDIG

Op een dag, op een nacht
kom je, zonder dat je daar
zelf al echt weet van hebt
plotseling deze wereld in.

Op een dag, op een nacht
en hopelijk ook zonder dat
je daar weet van hebt, stap
je deze wereld ook weer uit.

En terwijl ik vandaag hier
adem en dit neerschrijf
bevind ik mij in leven nog
even tussen deze beide in.

ALLES STROOMT

Alles rondom mij is groen en is goed
en geurt zoals lente nu eenmaal doet.
En achter mij een koe die nieuwsgierig
en zonder ook maar één moment met

grazen op te houden dichterbij komt
en zwaar en warm vlak naast mijn oor
ademend mij te kennen geeft dat ook ik
hier nog thuishoor door op hetzelfde

ogenblik luid klaterend en zonder gêne
haar overvloedig water soepel en genotvol
en met mij als enige getuige uit haar grote lijf
te laten stromen. Panta rhei op een dag in mei.

Opgravingen

ONTSPEELD

In mijn nog zo jonge leven leek het een dag te zullen worden als alle andere en eerdere: één die eindeloos en onbezorgd verliep

in een telkens weer nieuwe wereld die zich als vanouds, spelenderwijs en zonder enig plan voor mijn ogen zou gaan ontvouwen.

En zoals altijd zat ik op het vloerkleed met allerlei spannends en bruikbaar in handen helemaal klaar en bereid om meteen met alle

grote of kleine verhalen mee in zee te gaan. Was er 's nachts een zekering gesmolten, een relais onklaar geraakt, een tandwiel uit de haak?

Maar van de ene op de andere seconde bleek de zaak volledig geblokkeerd. Ik zag nog slechts het oude tapijt en tussen mijn vingers wat koude

metalen profielen, schroefjes en bouten: nergens in mijn hoofd kon ik ontdekken tot wat ik dit alles in deze levenloze kamer nog omtoveren zou.

ONDER DE WATERLIJN

I Verzonken land

Dit moet je weten: hoewel je vaak wordt verblind door het glinsterend wateroppervlak, ligt het verdwenen en verzonken land nog steeds hier

ondiep als een vertrouwde zandbank bij vloed. Soms moet je gewoon blijven geloven dat iets wat je niet kan zien toch is gebeven. Laat je

voeten maar tegen beter weten in verder stappen en voelen dat zich net onder de waterlijn wel degelijk

vaste grond bevindt, dat er nog aarde, nog mensen zijn waarop je kan steunen al zijn ze onzichtbaar.